

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas
Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJŲ
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
REDAQUOJA
Redakcinė Komisija
Rankraščius redakcija taiso savo nuostūra
nesunaudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis
negrąžina.
Už apmokamus skelbimus neatsako.

LIETUVIŠ

40 sk. Nr. kaina 300 rs

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusmečiu
65000
Pietų ir Šiaurės Ameriko e metam
15 milreisu, pusmečiu 8 milr.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADR
Rua Bandeirantes, 474 Telf. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

O maior e mais antigo jornal da America do Sul.

Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

13-ti METAI.

SÃO PAULO, 1941 m. Kovas - Marčo mėn. 21 d.

2523870 Nr. 11 (689)

Lietuvių Tauta Nenurims Tol, kol Bus Gražinta Jai Smurtu Palaídota Nepriklausomybė.

Vokiečių Submarinai Šiaurės Amerikos Pakraščiuose Siuosmet Hitleris Tikisi Uzvaldyti Visa Pasauli Anglija ir Šiaurės Amerika Būsiiančios Sunaikintos

Ir Ameriką čiupinėja

Pats despotas Hitleris pareiškė, kad išsiuntė grupę galingų submarinų į Š. Amerikos vandenį skandinti laivus, kurie plauks iš Amerikos į Angliją su prekėmis, ginklais ir amunicija. Amerikos valdžia į savo vandenį išsiuntė atitinkamą apsaugą pasitikti vokiškus „svečius“.

Prieš Rooseveltą

BERLYNAS. — Š. Amerikos prezidentui Rooseveltui atvirai pasisakius už karą ir pažadėjus remti anglus ligi paskutinės pergalės, vokiečiai visame krašte pradėjo aštrią kovą prieš Rooseveltą. Bet vargu ar ką padės tas vokiečių triukšmavimas.

Amerikos pagalba nulems laimėjimą

Sako, kad vokiečiai ir šia me pavasarįje vargiai bandys tiesioginiai pulti Angliją. Anglams kontroliuojant jūrą, permetimas per kanalą didelės armijos yra labai rizikingas dalykas. Bet jei vokiečiams ir pasisektų išsodinti keliolika divizijų kariuomenės, tai visvien jai teks susidurti su gerai ginkluota ir išlavinta anglų kariuomene, kuri gali neprasčiau kovoti už načius. Ir pirmieji susirėmimai gali baigtis tuo, kad vokiečiams teks sprukti atgal į jūrą.

Slovakai nuteisė dekus

BRATISLAVA. — Buvęs Čekoslovakijos ministerių pirmininkas Milan Hodža ir atstovas Paryžiuje Osuskis tapo nuteisėtu po 18 metų kalėjimo už „valstybės išdavimą“. Jų turtas tapo konfiskuotas. Tie abu vyrai yra slovakai, bet buvo ištikimi sąjungai su čekais.

Turkai neatsilieka

Turkų karo ministerija iš Stambulo skelbia, kad buvo mėginama turkų parašutinių, kurie, pasirodo, atlieka veiksmus ne blogiau už vokiečių parašutininkus. Tuo pat metu buvo pratrinami ir

kitai gana svarbią rolę kare vaidinančiai kariuomenės daliai — priešparašutininkams.

GERAI PATAIKĖ...

Atakuojant Londoną, kovo mėn. 15 dieną, viena bomba pataikė į namus, kurių vienoje salėje tuo laiku buvo šokiai. Stebėtina laimė, tik trys asmenys liko užmušti. Auto busas stovėjęs prie tų pat namų užsidegė ir sprogo.

„Mirė“ Titulesku

Buvęs Rumunijos garsus vyras politikas ir valstybės išdavėjas Titulesku šiomis dienomis „mirė“. Kodėl taip staigiai ir kuria liga tasai vyras „mirė“, paaiškės vėliau. Spėjama, kad vokiečiai sušaudė ar nunuodijo.

Kaip tu man, taip aš tau

Iš Londono Italams pranešta, kad jei jų lėktuvai pradės bombarduoti graikų sostinę Atėnus, tai anglai be pasigailėjimo išdausys italų sostinę Romą.

Isakė išvykti

Daugelis Š. Amerikos vokiečių apsigyveno okupuotoj Prancūzijoje. Amerikos ambasadorius visiems įsakė skubiai grįžti, jei nori, į Ameriką, nes tokių pasai toliau ne bus pratęsti.

Skubiai evokuoja

Iš graikų provincijos Trakijos skubiai evokuojama gyventojai į krašto gilumą. Šią zoną vokiečiai mano puliti pirmiausia.

Vokiečiai dar tikisi...

Nežiūrint sudarytos sutarties su anglais vokiečiai dar tikisi, kad turkai parsiduos vokiečiams.

Italai prisipažįsta

Romos karo biuletinis skelbia, kad Š. Afrikoj, mūšyje prie Keren žuvo generolas Lorenzini. Sako, kad tas generolas, drąsindamas kareivius, ėjęs pats priešakyje jų ir buvęs užmuštas.

Musolinis -- „geras“ karo strategas

Musolinis atvyko į graikų frontą parodyti savo strateginius gabumus. Čia jis ėmė

vadovauti pirmam karo frontui su graikais. Išskėjęs iš apkasų 5 divizijas, įsakė puliti graikus. Pastarieji, graikai, rodydami savo didvyriškumą, pragariška ugnimi atrėmė priešą ir sunaikino visą italų Musolinio vadovaujamą frontą. Penkios divizijos kariuomenės per kelias valandas liko sunaikintos. Likusieji gyvi nuo graikų švino italų karveiviai buvo paimti į nelaisvę. Tai, mat, kiek gabus karo vadas diktatorius Musolinis!

Jugoslavija atsiskyrė

Prasidėjus Balkanų okupavimui, daugelis manė, kad ir jugoslavų valdžia parsiduos vokiečiams. Jugoslavija tuo tarpu nuėjo kitais, teisingais keliais, stodama į bendrą graikų-turkų-anglių frontą prieš lūžtančią Hitlerio „ašį“.

Rengiasi karui

Spauda praneša, kad paskutinėmis dienomis anglai pradėjo gabenti į Jugoslaviją ginklus ir amuniciją. Šią savaitę visi Jugoslavijos keliai ir geležinkeliai perpldyti ginklų ir amunicijos transportu.

Hitleris maise

Jugoslavijai prisidėjus prie graikų, Bulgarijoj esanti vokiečių kariuomenė atsidūrė pavojingoje zonoj — iš trijų pusių apsupta. Jei Jugoslavija būtų parsidavusi Hitleriui, tai tokioj pačioj padėtyje būtų atsidūrusi Graikija. Dabar graikų frontas sustiprėjo.

Žuvo daug orlaivių

Iš Londono praneša, kad perėitą savaitę anglų aviacija ir priešlėktūvinė artilerija sunaikino 120 vokiečių ir italų karo lėktuvų.

VOKIEČIAI APNAIKINO LIVERPOLĮ

Iš Liverpolio anglai praneša, kad kovo mėn. 12 nakčia 250 vokiečių bombanešių mėtė ant šio miesto padegamasias bombas. Kelių valandų bombardavimo pasekmėje kilo daug gaisrų ir žuvo apie čiai civilių žmonių.

Hitleris smaugia

Iš Londono vokiečių socialistai praneša, kad Hitleris Berlyne, areštavęs du žymius Vokietijos vyrus — Rudolfą Breitscheid ir Rudolfą Hilferding. Pirmasis jų yra 66 metų amžiaus ir anksčiau buvo

vadovauti pirmam karo frontui su graikais. Išskėjęs iš apkasų 5 divizijas, įsakė puliti graikus. Pastarieji, graikai, rodydami savo didvyriškumą, pragariška ugnimi atrėmė priešą ir sunaikino visą italų Musolinio vadovaujamą frontą. Penkios divizijos kariuomenės per kelias valandas liko sunaikintos. Likusieji gyvi nuo graikų švino italų karveiviai buvo paimti į nelaisvę. Tai, mat, kiek gabus karo vadas diktatorius Musolinis!

UŽPUOLIMŲ SKAIČIUS

Iš Londono praneša, kiek anglų aviacija bombardavo kai kuriuos vokiečių miestus. Pasirodo, kad Berlynas buvo užpultas 37 kartus, Bremanas — 57, o Hamburgas net 62.

Nauji anglų orlaiviai „Beau“

Iš Londono praneša, kad jau paleista į darbą nauji anglų orlaiviai „Beau“. Tie orlaiviai yra greiti ir labai stiprūs. Susirėmimo virš Londono jie parodė vokiečiams savo vertę. Nei garsieji vokiečių „Junkeriai“, nei „Heinkelai“ prieš juos negali atsilaikyti. Šie naujieji anglų orlaiviai yra didžiausias smūgis vokiečiams.

Amerikos ekonominė komisija Brazilijoj

Prieš keletą dienų į Braziliją atvyko 28 žmonių grupė Š. Amerikos ekonomistų. Valdžios Prekybos sekretorius iš Vašingtono pareiškė, kad jų komisija atvykusi iširti visas galimybes, kadangi dabar susisiekimai su Europa yra nutrauktas. Spėjama, kad po šių prekybos ir pramonės specialistų atsilankymo Brazilijos prekybos santykiai su Š. Amerika dar pagerės.

Anglai jau mato Adis Abebą

Anglų kariuomenė Afrikoj ir laisvųjų abisinų pulkai jau mato iš tolo Abisinijos sostinę Adis Abebą. Bet tuo tarpu tenai apsupti italai smarkiai ginas.

ŽUVO GORSUS ITALŲ LAKŪNAS

Garsus italų lakūnas, Guido Bonino, kuris yra net du kartus apskridęs aplink pasaulį šiomis dienomis žuvo graikų fronte Albanijoje.

Jugoslavija - ant „ašies“?

Iš Budapešto pranešama liūdnos žinios, kad Jugoslavija esanti seniai pasimovusi ant „ašies“. Šią žinią paskelbus, nei vokiečių, nei jugoslavų spauda neatsiliepė ir neužginčijo. Turkai sako, kad Jugoslavijoje dabar pa-

Oportunidade Aos Moços

Se os resultados dos exames vestibulares das escolas normais ainda repercutem como a condenação do ensino secundario, que se dirá então do que aconteceu na Faculdade de Filosofia? Lá, houve 55% de aprovações. Aqui, a proporção andou ao redor de 25%...

Houve um motivo agravante para o desastre. A permissão para a inscrição de diplomados do curso fundamen-

tal, com dispensa de „pre“ veio á ultima hora, na antevéspera do encerramento do prazo. Logo em seguida, os exames. Assim, rapazes e moças foram apanhados de surpresa, arriscando a prova sem tempo para se preparar devidamente.

Abisinai atsiémė Žiziga

NAIROBI, 19. — Iš čia skelbia, kad anglai su abisiniais užėmė Abisinijoje esantį Žizigos miestą. Be to, suvienytos anglų ir abisinų jėgos sparčiai žygiuoja pirmyn visais Abisinijos frontais.

Susirūpino Australija

Š. Amerikai viešai pasisakius už karą, kilo pavojus ne tik Suvienytoms Valstybėms, bet taip pat ir Australijai. Kad iš netyčių vokiečiai neužkluptų, Australijos apsaugai Š. Amerikos išsiųsta įvairių rūšių karo laivai, kurie saugos visus pakraščius.

Neleidžia...

Sužinojome, jog garsus Lietuvos dainininkas Kipras Petrauskas prašėsi bolševikų vyriausybės, kad jį leistų užsienin padainuoti kituose Europos miestuose. Tačiau bolševikai atsakė jam tokį leidimą duoti. Pasirodo, jog ir menininkus raudonieji padarė faktiškais kalniais.

Tik medinės klumpės

VICHY. — Kadangi Prancūzijoje pritrūko odos, tai dauguma žmonių dėvi medines klumpes.

Excluido esse motivo, podem, ainda resta uma situação lamentavel, que melhor se esclareceria se nas estatísticas se separassem os que compareceram com e sem „pre“. Nem se diga que houve excessivo rigor. Ao que podemos verificar, os examinadores só não foram benevolentes quando a sua benevolencia poderia prejudicar a Faculdade.

Para os vestibulares do começo 1942 já está assentado entretanto, que não se exigirá o „pre“. Quer isso dizer que os portadores de certificado de aprovação na 5.a série ginasial poderão concorrer aos exames. E teem agora todo um ano diante de si, podendo preparar se perfeitamente para renovar a tentativa com a certeza do sucesso.

E' o que se espera dos candidatos á Faculdade de Filosofia, a grande escola que S. Paulo organizou tanto para estudos desinteressados como para a formação do professorado secundario. Há nela, ainda, sequões desertas ou quasi, que porisso mesmo assegurarão aos seus licenciados carreira segura, por falta de concorrência.

Os jovens que ainda não escolheram a sua carreira e seus pais ou responsáveis devem voltar atenções para a Faculdade de Filosofia. Abre ela amplas e variadas perspectivas aos seus licenciados, a tal ponto que, se fosse mais conhecida dos interessados, maior seria sem duvida a sua matricula.

No próximo ano ha uma grande oportunidade, que tal vez não se repita: pela ultima vez, dispensar-se-ão os „pre“. Existem em S. Paulo algumas centenas de jovens que podem e devem aproveitar a „chance“. A eles-ende-reçamos este lembrete.

Da „Folha da Manhã“

Sovietu S-gos klasta

(Tąsa)

Visiškai tikėtinas dalykas, kad per 22 metus patys nepajėgdami sutvarkyti savo turtingiausio pasaulio krašto ir pusbadžiu marindami savo piliečių mases, Maskvos valdovai tikėjosi, kad, gavę suskurdusį ir jų pačių kariuomenės apipilėstą Vilniaus kraštą, mes tuojau suklupsime ir pasidarysime lengvai pasmeigiama jų durklui auka... Tačiau jų piktos spekuliacijos juos apvylė, nes Lietuva, pasisėmusi entuziazmo praeities kovose, trumpu laiku sugėbėjo atitiesti Vilniaus kraštą, aprūpinti jį duona, visais reikmenimis ir darbu.

Pasirašę sutartį, Sovietai skubėjo ją gyvendinti, todėl jau spalio 20 d. atsiuontė į Kauną savo karinę komisią su Minsko karo apygardos viršininku komendantu (tada dar generolų laipsniai nebuvo gražinti) Kovalovu priešakyje. Tai buvo patentuotų melagių, tuščiaidurių ir primityvų kolekcija. Nežinojo jie nei savo kompetencijos, nei savo įgaliojimų, nei tikros užduoties. Todėl atsiskaityti išskausių dalykų, o sutiko tokius, dėl kurių Maskva vėliau ne klausyti nenorėjo, sakydama, kad karinė delegacija peržengusi savo įgaliojimus arba neturėjusi teisės tokių dalykų priimti. Tų karinių „delegatų“ ignorancijos pavasizdavimui galima priminti tokį faktą: jie buvo užsispyrę savo įgulą turėti Varėnoje dėlto, kad ten... esąs geras artilerijos poligonas. Toks poligonas ten tikrai yra buvęs, bet... prieš aną didįjį karą, caro laikais. Nepriklausoma gi Lietuva buvusio Varėnos poligono smėlynus apželdino jaunu mišku, įdėdama į darbą kelis šimtus tūkstančių litų. Ir tokio dalyko nežinojo sovietų karinė delegacija.

Pasidėjęs sutarties vykdymas buvo perdėm vienašališkas: Lietuva buvo įvairiausiai būdais ir priemonėmis spiriama ir akinama nušluoti naujoms Maskvos užgaidoms (pav., raudonųjų karininkų šeimų įsileidimas, vadinamoji „aptarnaujančio personalo“ įguloms įsileidimas virš numatyto sutartyje kontingento ir pan.) o savo priesoles Maskva sistematingai sabotavo. Pavyzdžiui, pagal

sutartį Maskva buvo įsipareigojusi parduoti Lietuvai prieinamomis kainomis ginklą. Du kartu važinėjo mūsų kariški įgaliotiniai į Maskvą, laukė juos ten išties mėnesius, rodė visokį lauzą, ir taip ir nepavyko nupirkti nė vieno, net senos šautuvo ligi pat invazijos.

Kitas pavyzdys: sovietai buvo sutartimi pasižadėję mokėti nuomą už jų įgulus ir tu įguly reikalams pavestus pastatus ir žemės sklypus. Derybų truko kelis mėnesius, sovietų prekybos atstovas Kaune Efanovas, kuris derybas vedė, siūlė Lietuvoje negirdėtas, juokingas ir išpirto išlaužtas kainas, o mūsų delegacijai nesutinkant argumentavo, kad, esą, Lietuva turinti dalyvauti sov. įguly išlaikyme, nes jos ginančios jos saugumą... Taip tos derybės, nepaisant nesuskaitomų posėdžių, ir liko nebaigtos ligi okupacijos. Tas pats buvo sovietų statybų klausimu. Sutartis nebuvo pasirašyta tuo reikalu, o Efanovas jau skelbė varžytines ir, vengdamas lietuviškų bendrovių, visas parangas atidavė žydelliams, kurie taip reikalus sutvarkė, kad tose statybose greit prasidėjo streikai, o Efanovas už tai kaltino mūsų įstaigas ir tvarką.

Raudonosios įguloms įsikūrus Lietuvoje ir, nepaisant įvairių draudimų, neišvengiamai susidūrus su vietos gyventojais bei pastebėjus didelį jų gerbuvį, lyginant su tuo neišpasakomu skurdu, kokį jie matė savo „rojuje“, emė nuolat atsirasti raudonųjų karininkų pabėgimų. Mūsų įstaigos susirūpino tuo reiškiniu, nes kiekvienas atsakingas pareigūnas gerai suprato, kad ilgai Maskva tati gali išnaudoti prieš mus. Apie vasario mėn. iš Naujosios Vilnijos įgulos paspruko jaunesnysis kerininkas Butaev. Ilgai apie tai mūsų įstaigoms nebuvo žinoma. Tik po kokio mėnesio Maskvoje pasiuntinui Natkevičiui buvo tuo reikalu užsimita ir prašyta Butaevą surasti. Po to, ir vietos sovietų karo vadovybė emė net grasinančiu tonu reikalauti surasti Butaevą. Mūsų įstaigos dėjo visų pastangų bėglį surasti, tačiau šis darbas sunkiai ejo. Buvo pagrindo spėti, kad jis bus irgi

sprukęs Vokietiją, kaip ne vienas kitų jo draugų. Galiausiai 1940 m. Sekminių pirmą dieną mūsų saugumo organams pavyko Butaevą užėmpti Vilniaus priemiestyje. Pajutęs pavojų, jis bėgo ir, matydamas, neišsprūksias, šovė sau į krūtinę ir čia pat krito negyvas. Saužudis buvo paliktas gulėti vietoje, buvo pašauti sov. kariuomenės atstovai, skrodimas buvo padarytas mūsų ir jų gydytojų bendrai ir, atrodė, jokių daugiau priekabių dėl Butaevo sovietai prieš mūsų neturės.

Bet štai, gegužės 25 d. Molotovs šaukia pav savo pasiuntinį Natkevičių ir skaito jam iš rašto įžulius kaltinimus Lietuvos vyriausybei, kaltindamas ją savitarpio pagalbos sutarties sabotavimu ir savo nelauktą ir įžulų puolimą pailiustruoja keliais „faktais“: Butaevo, kuris buvęs mūsų saugumo organų suviliotas, o paskum nužudytas, Šmovgineco, Pisariovo ir dar kokio kareivio nuotykiams, kurie buvę maišais apmautomis galvomis, įtraukti į požemį ir ten kvėčiami, o paskiau per vandentiekio ar kanalizacijos vamzdžius ištrūkę. Savo puolimą Molotovs baigė grasinimu „sunkio mis pasėkomis“. Apie Šmovginecą ir kitus kareivius mes pirmą sykį išgirdome iš Molotovo. Tuojau buvo sudaryta speciali tardymo komisija su Vilniaus Apygardos teisimo pirmininku priešakyje. Trumpu laiku tai komisijai pavyko susekti, kad Šmovginec tikrai praleidęs, negrįždamas į savo įgulą, kelias dienas pas lengvų poelgių gražuolę Vilniuje ir jai net palikęs kelias savo nuotraukas su užrašu „brangiai ir neužmirštama!“, o, jos pačios parodymu, bijodamas būti nubaustu dėl pavėlavimo grįžti į gulą, sakėsi sugalvosias kokią pasaką, kad buvęs pagrobėtas, kad jam iš pasakų kas užmečes maiš ant galvos, nuvilkes į rusį ir tardęs, o paskiau jis pasprukęs pro vamzdžius, „iš kurių lašėjo vanduo“...

Ir štai didžiosios, užimančios 1/6 žemės paviršiaus, imperijos vyriausybės galva kartojta tą šlykščią pasaką, kurią sugalvojau nedrausmingas ir pakrikęs jo „nenugalimos armijos“ kareivis sau pateisinti, kartojta Molotovas tą pasaką tam, kad, kaip girtas graibydamsis tvoros, ras

tų pateisintą kruvinai skraudai, kokį jo ponas ir valdovas kruvinasis Stalinas rengia maži, niekam pikto nenorinčiai Lietuvai. Apie tai nepakankamas įrodymas to dorovinio supuvimo, tos begėdytės ir piktybės, kurie šiamdien įkvėpia visus raudonųjų satrapų žygius? Ar ne neprilygtamais riteriais, palyginus su Stalinu ir jo palkais, atrodo tie Rasijos stepių primityvūs ir beraščiai X-XI amžių kurigaikščiai a la Igoris, kurie rengdamiesi užpulti, išpėdavo savo puolimo auką, pranešdami: „Idu na vy“ (einu prieš jus)?

Nors Lietuvos įstaigos neturėjo nieko sau prikišti santykiuose su raudonosios kariuomenės įgulomis, nors pas mus buvo pavyzdinga tvarka ir ryšio karininkai, kurie buvo gerai organizuoti ir pastatyti prie kiekvienos įgulos, atlikdavo tiksliai ir greitai kiekvieną pagrįstą pageidavimą ar nusiskundimą, tačiau buvo imtasi dar papildomų priemonių ir istisos raudonųjų įguly apylinkės pradėta tropiai kontroliuoti. Tačiau ir ši priemonė Maskvai nepatiko: ji buvo išaiškinta, kaip noras kenkti ir ardyti jų įgulų gyvenimą, nes įstremtųjų skaičių pateko kelios nepadoraus elgesio moterys, kurios Alytaus įguloje ejo „skalbėjų“ pareigas.

Nei specialinės komisijos darbas, nei saugumo organų priemonės, nei Min. Pirmininko Merkiū paaiškinimai Maskvoje nepatenkino Sov. vyriausybės. Merkiū į pagalbą nu skubėjo URM p. Urbšys, tačiau ir šiam nepavyko pradedrinti atmosferos. Vidaus reikalų ministro gen. Skučo ir Saugumo Direktoriaus Povilaičio atsistatydinimas taip pat nepatenkino. Atmosfera tirstėjo ir kas valanda buvo laukiama audros. P. Merkiū grįžus, Urbšys buvo pasiūlytas Maskvoje. Jis bandė pasimatyti su Dekanozovu, tačiau šis buvo nepasiekiamas. Ir štai birželio 14 d. vakare p. Urbšys

šaukiamas į Kremlių, kur Molotovas jam pareiškia turįs padaryti svarbų pareiškimą Lietuvos Vyriausybei ir čia pat, dalyvaujant iš mūsų pusės dar pasiuntinui Natkevičiui ir iš sovietų — pasiuntinui Pozdniakovui, skaito pikta, pilną melo ir pramanytų dalykų kaltinamąjį aktą Lietuvos Vyriausybei, kuria

Katalikų bažnyčia Nepriklausomaj Lietuvos

(Pabaiga)

Naudodamasi laisve, Bažnyčia sukūrė milžinišką katalikiškos akcijos aparatą su padaliniais, rajonais, regijonais, centrais ir Vyriausiu Katalikų Veikimo Centru. Čia pasireiškė lietuviškos dvasios originalumas. Kai kurie katalikiškos akcijos sąjūdziai savo dvasia ir forma galėjo stebinti net kitų kraštų, seniai laisve besinaudojančių katalikus. Tokios „Pavasario“ ir „Ateities“ Federacijos, apėmusios apie 30—50% viso kaimo ir mokslus einančio jaunimo ir inteligentų, nešė Lietuvai religinį atgimimą, ugdė joje dvasinę kultūrą ir kėlė tautinę pažangą.

Daug gražios iniciatyvos Bažnyčios organai galėjo parodyti švietimo srityje. Dar prieš didįjį karą įsteigtos ir pradėjusios veikti švietimo organizacijos „Žibarys“ ir „Saulė“, nepriklausomybę atgavus, taip išplėtė savo veiklą, kad ko neprašė pačios valstybės iniciatyvos. Jos pristeigė ir išlaikė visą tinklą gimnazijų, mokytojų seminarijų, pradžios mokyklų. Tiesa, šita našta joms veikiai pasidarė per sunki, nes privatus kapitalas nebuvo gausus. Taip savo mokslo įstaigas šios draugijos emė pamažu perleisti valstybei, sau pasilikdamos tik tam tikrą jų dalį.

Jei kalbėti apie formalinius — teisinius Bažnyčios laimėjimus, tai jų didžiausias — savo bažnytinės provincijos sudarymas. Kas nepavyko padaryti Vytauto Didžiojo laikais, nors ir kaip buvo stengtasi, padaryta dabar. Lietuva, ilgus laikus buvusi paskirstyta bažnytinės administracijos atžvilgiu tarp lenkiškosios Gniezno ir rusiškosios Mohilievo metropolijų, pagaliau sudarė savo atskirą — Kauno metropoliją. Šitas

me: tvirtinama, kad Lietuvos policijos organai grobstė sovietų karius, būtent Pisarevą ir Šmovginecą, kurie ištrūkę, Butaevą, kurį Lietuvos policija nužudė, o Šutovas ligi šiol nesurandamas;

(B. d.)

nepaprastos reikšmės aktas buvo sudarytas 1927 m. tarp Lietuvos ir Šventojo Sosto.

Iš šio fakto tiesiog išplaukė kitas, būtent — naujų vyskupijų įkūrimas. Buvusios 3 Lietuvos vyskupijos — Žemaičių, Seinų ir Vilniaus — pasidarė per didelės ir nebeatitiko etnografinės Lietuvos sieną. Iš nepriklausomai Lietuvai tekusios beveik visos Žemaičių ir dalies Seinų bei Vilniaus vyskupijų buvo sudarytos 5 — Kauno, Telšių, Vilkaviškio, Panevėžio ir Kaišiadorių. Naujose vyskupijų centruose susidarė nauji bažnytinio religinio gyvenimo židiniai. Trijuose iš jų veikė aukštosios teologinės mokyklos, kurios ruošė visai Lietuvai moksliniu atžvilgiu mažesnių kvalifikacijų kuničius, kaip ir užieny. Keturiose vyskupijose susikūrė katalikiškos spaudos židiniai, kurie kartu su naujai įsisteigusių vienuolynų spaudos židiniai gamino Lietuvai milijoninius tiražus periodinių ir vienkartinų leidinių.

Bet būtų neobjektyvus, jei tekalbėtume tik apie laimėjimus. Negalima nuslėpti ir tų sunkumų, kuriuos Bažnyčiai teko patirti nepriklausomos Lietuvos laiku. Kiek demokratinio režimo metu Bažnyčia buvo traukiama į politinį gyvenimą ir net kartais verčiama politikos įrankiu, tiek tautininkų režimo metu Jai buvo nenorima pripažinti teisių ir laisvės ten, kur Jai šitai teisėtai priklausė. Nesuradimas tinkamų būdų bendradarbiauti Valstybei su Bažnyčia kėlė tikinčiųjų masėse nepasitenkinimą. Ypač pastarajame dešimtmety valstybei nebebuvo jokio pagrindo vesti Bažnyčios atžvilgiu tokią politiką.

Ir vis dėlto, nežinūrint visų šių sunkumų, buvusių nepriklausomos valstybės dienomis, Bažnyčia galėjo turėti dar daug įtakos visam tautos gyvenimui. Šių dienų įvykių akivaizdoje Bažnyčia anas nepriklausomo gyvenimo dienas gali prisiminti su dėkingumu gerajai Apvaizdai.

SKELBKITEŠ TIK„LIETUVY“

K. Činčikas-Lietuvis. Kapai be kryžių

(ROMANO FRAGMENTAS)

(Tąsa)

Kadašius nuolat vaikščioja po kameras užsimastęs, rankomis įsispėdęs į šonus. Su draugais mažai kalba, nes, jo manymu, jie jam ne lygūs. Jis vaizduojasi esąs vienos ministerijos aukštas valdininkas. O jie kas jam? — paprastai vagiškiai. Tačiau tik vaizduojasi. Paskutinį kartą, jis kail už tai, kad apvažinėjęs visą Lietuvą, šoferiui neužmokėjo už taksi.

Jis sako: — Draugai, Lietuvoje aš jau paskutinį kartą kalio. Paliosuotas važiuoju į Ameriką su Vainausku. Ten kvailėsnį žmonės ir daugiau ką laimėsiu... Čia iš ubagų nėra ką vogti.

Čereška nesutinka. Jam už

teks Lietuvoje ir Latvijoje darbo. Jis sako: — Kad tik paliosuotų, tuoj kalėjimo gydytojo automobilį nušvilpčiau į Rygą už tai, kad neduoda ligonio maisto.

Inteligentų palata. Pilna žmonių. Visi dirba. Vieni rašo, kiti skaito, tretį diskutuoja. Busirietės kampė ant narų, storas, dideliu lyg gelda pilvu aferistas Vainauskas, pasidėjęs krūvą surašytų puslaktių žiūrinėja, varteluoja. Jis parašė Lietuvos teismams naują baudžiamąjį statutą dviejuose tomuose. Išlindęs iš po narų, pasitaiso auksuotos akinius ir prabyla: — Baigiau taip svarbų ir reikšmingą mūsų jaunai valstybei darbą. Parašiau bau-

džiamąjį statutą Vietomis tik reikalinga kalbą ištaisyti. Dabar supažindinsiu jus su kai kuriais dažniau mūsų liečiančiais straipsniais.

Kameroje pasigirsta kelio-lika ironiškų balsų: — Prašom, prašom!

— Mūsų baudžiamieji kodeksai yra pasenę, mūsų kraštui svetimi. Kuriam galam vartoti Napoleono, Nikalojaus, Vilhelmo ir kitų išmatas. Nėra jų, nereikia ir jų palikto seniai atgyvento šlamšto. Jie ir jų įstatymai mums svetimi, ir jų įstatymai. Aš sutvarkiau kit taip... Aš pritaikinau bausmes, atatinančias mūsų respublikos žmonių sąlygoms...

Atsivertęs pirmąjį puslapį cituoja: 455 str. (plėšimas) didžiausia bausmė 6 mėnesiai, paliekant visas pilietines teises. — 522 str. — už išžaginimą moteries ar mergaitės — 2 mėnesiai arešto, bet ne 12 metų, kaip dabar teisia.

— 126 ir kiti straipsniai, liečią valstybės sukilimą ir sukilėlius, drįsusius žodžiu įžeisti ar ginklu užpulti dartinę Lietuvos valdžią, visai pašalinti iš baudžiamojo statutų.

Kamera papliumpa juoku: — O kiek už suklastojimą, apgavimą, padėgimą ir šnipinėjimą? Bravo, Vainauskas! Lai gyvuoja Lietuvoj revoliucija!

Buvęs advokatas Marčiulionis rimtai nusiteikęs sėdi už stalo ir valgydamas sūris su medum, klausosi. Paskum demonstratyviai pasitaiso kaklaraištį, atsikelia ir prabyla: — Matyt, be manęs nieko nebūs... Duosi man ištaisyti kalbą ir kai kuriuos straipsnius sureguuoti.

Marčiulionis atsikosėja ir toliau kramto sūrį, braukydama mas dviem pirštais savo nutriušusią barzdele. Šalia jo sėdėdamas laišosi šunadvo-katis Galaburda, kuria labiau

rūpi sūris su medum, negu statutus. Galaburda — Marčiulionio tarnas. Jiedu gerai sugyvena. Už vieną tabako pokelį Galaburda plauna savo ponui grindis. Už vieną pokelį tabako per mėnesį, vakare atsigulus ant narų, kol užmiega, kaso jam kojų padus, o ryte atsikėlus apmauna kelnėmis ir vandens nusiprausti paduoda.

Galaburda mėgsta apie save daug kalbėti, girtis. — Aš — našlys, — didžiudamas pasakoja jis. Mano žmona mokytoja mirė Karaliaučiaus klinikoje. Siųsdavau jai kiekvieną mėnesį 15 tūkstančių litų. Bet ji mirė džiova...

Jis pats esąs apvažinėjęs skersai ir išilgai žemės kamuoli. Klaipėdą buvęs celulozės fabriko direktoriumi. Šveicarijoni važiavęs laivu, kur viename uoste prostitu-tės jį užhipnotizavusios, norėdamos pavogti 160 milijonų

vokiškų markių. Bet jis nepasidavė joms užhipnotizuojamas.

— Tikra tiesa... Ir aš tave mačiau su vizitiniu drabužiais, — atsiliepia nusispysojęs apgavikas Baltrušaitis.

Nudžiugęs Galaburda teiraujasi: — O kur, pone, mane matei? Gal Vokietijoje? — Ne, ne... Mačiau tave girtą griovyje beguliant: Nuo šių žodžių Galaburda susiraukia, šnairomis pasižiūri ir pradeda keiktis. Draugai netveria juokais. Buvęs vandens kelių rajono technikas Kliausza priduria: — Ir aš mačiau, kai tau sermėguotas kaimietis Laisvės alėjoj botkočiu ausis lygino už tai, kad išviliojai iš jo pinigų ir teisme jo bylos negynei.

— Cha, cha, cha!.. Net sienos aižėja nuo juoko inteligentų palatų.

(B. d.)

Iškirpkite ir siųskite Redakcijon

VARDAS IR PAVARDĖ
(Rašykite aiškiai)

VŠ ULKU ADRESS

Su šiuo siunčiu mil reisu už „LIETUVIO“
prenumeratą 1941 m.

(Parašas)

194 . . . m. mėn. d.

Siunčiant pinigus reikalinga šitaip ant voko užrašyti:
„LIETUVIS“

São Paulo, Caixa postal 1764.

Pats žinok ir kitam pasakyk,
kad „LIETUVIS“ yra seniausias ir
didžiausias savaitraštis visoje Pietų
Amerikoje, patiekias savo skaityto-
jams naujausių žinių iš pavergtosios
Lietuvos.

Daržai išsimokėjimui

Prie pat stoties Carvalho de Araujo, suburbio da Gen-
tral do Brasil, turime puikios žemės daržams. Kiekvienas
daržas prieina prie bėgančio vandens. Daržų kaina ir sąly-
gos visiems prieinamos. Mėnesiniai mokesčiai pradant
nuo 40\$000. Daugumas daržų jau parduota, tad ir Tamsta
nepraleisk progos įsigyti puikų daržą.

Teirautis raštinėje: Rua José Bonifácio, 98, 1 and. s. 4.
Telefonas 2 7549. Vietoje teirautis pas Antonio Kirstein,
prie pačią stotį Carvalho de Araujo, krautuvėje visomis
savaitės dienomis.

Traukiniai išeina
iš stoties Norte: 7,19; 9,25; 10,00; 11,43; 14,04

RADIO APARATAI TRUMPŲ IR ILGŲ BANGŲ

Labai pigiomis importo kainomis grynais pinigais
ir ilgalaikiam išsimokėjimui. Garantija dviem
metams. Nuosava radio aparatų taisymo dirbtuvės.

Inžinierius **RIESENFELD**

RUA PRATES, 43 (Rua José Paulino kampa-
priešais Luz sodną).

SPAUSTUVĖ BALTICA

Aleksandro Bumblio

S. Paulo, Rua João Theodoro, 194

TELEF. 4-8320

CARMINATIVO PLAZUKA

Geriausias vaistas dėl skilvio, kepenų ir žarnų ligų.

Tikras ir greitas pagijimas.

Įsigyk šiaudien pat savo vaistinėje, nelauk rytojaus.

Lietuvių kolonizacija Šiaurės Para- noje vyksta greitu tempu,

todėl lietuviams, norintiems iškurti žemės ūkyje jau dabar laikas apžiū-
rėti vietą ir išsirinkti sklypą. Atsiminkite, kad pirmieji kolonistai turi galimybę
išsirinkti geriausią žemę puikiausiose vietose.

Zemė yra didžiausios Pietų Amerikoje kolonizacijos bendrovės Cia de
Terras Norte do Paraná nuosavybė (Inscr. N.º 12 no Reg. de Immov. de Lon-
drina Dec. n.º 3079 de 15 Set. 1938) Londrinos apskr. arti Arapongas miesto
ir geležinkelio stoties.

Zemė pirmos rūšies „terra roxa“ tinkanti kukurūzams, kviečiams, ry-
žiams, pupelėms, cukrinėms nendrėms, kavai, mėsivėms, bulvėms, daržovėms
ir visoms kitoms ūkio kultūroms. Nė paprastas žemės derlingumas, geras kli-
matas ir vanduo, puikūs keliai, garantuoti nuosavybės dokumentai. Iš Arapongas
į liet. koloniją eina du karti dienų autobusai. Ankštos visų ūkio produk-
tų kainos.

Zemė padengta puikiais mišku. 50 veikiančių apylinkėse lentpjūvių
duoda galybę visus geresnius medžius aukštomis kainomis parduoti vietoje.

**LIETUVI, BŪTINAI APLANKYK LIETUVIŲ KOLONIJĄ
ŠIAURĖS PARANOJE IR PATS ĮSITIKINSI, KAD IR TAVO
ATEITIS ŽEMĖS ŪKYJE BUS GARANTUOTA.**

Zemė parduodama nebrangiai ilgalaikiam išsimokėjimui prieinamomis są-
lygomis. Kiekvienam darbiniam žmogui yra galimybių lengvai iškurti su vi-
sai mažu kapitalu.

Dėl smulkesnių informacijų ir nemokamų bilietų į ten ir atgal vykstant
apsiūreiti žemių kreipkitės pas kompanijos įgaliotini asmeniškai arba laiškais:
STASYS VANCEVICIUS, RUA AFONSO PENA N.º 289, SÃO PAULO.

Iš S. Paulo į Paraną galima važiuoti kovo 24 d., balandžio 14 d., gegu-
žės 5 ir 26 d., birželio 16 d. ir liepos 7 ir 28 dienų 6 val. vakaro. Užsi-
rašyti galima iš anksto, arba važiavimo dieną iki 4 val. p. p.

Provincijoje gyvenantieji lietuviai dėl važiavimo ir nemokamų bilietų turi
kreiptis laišku iš anksto.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Efigenia)

Tel. 4-0316

Vidurinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klini-
ka. Visiškas gonorejos išgydymas per 10-15 dienų su gara-
tija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekma-
dieniais nuo 10 iki 12 val.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-
nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 - 12 v. ryt. ir 3 - 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. /kampus Boa Vista 5-
25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat r.
aukšte. Tel. buto 2-5068.

DR. A. CANDIA

IFILIS, GONOREJA VISOSE STADIJOSE
GYDOMA MODERNISKIAUSIAIS BŪDAIS
KAINOS ŽEMOS. Palengvina mokėjimo
sąlygas.

BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3º and.

Tel. 4-0218 São Paulo.

Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak

Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

Analizių Laboratorija

M. M. KOGAN

Ištyrimas nugarkauliosyvių, kraujo, išmatų, šlapimo o
skreplių ir skilvio sulčių.

Auto-vacinos

Gonorejos ir sifilio diagnostikas

Priima: nuo 8 iki 12 val. ir nuo 2 iki 7 val.

Sekmadieniais nuo 9 iki 12 val.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3-o andar

TEL. 4-0218 SÃO PAULO

Atskirais numeriais

GALITE GAUTI ĮVAIRIŲ LIETUVIŠKŲ LAIK-
RAŠČIŲ, IŠEINANČIŲ ŠIAURĖS AMERIKOJE
ŠIOSE KIOSKOSE: LUZ STOTYJE, PRAÇA DA
SE (bondžių sustojimo vietoje) IR MOKOS
KIOSKOJE.

PRIĖMĖJA (Parteira)

Linda Rizzoli Marchiani

Diplomuota Ferraro ir São Paulo universitetuose
ir buvusi asistentė Turimo moterų ligoninėje.
Taip pat leidžia hypodermiines adatas.

Consultorijos adresas:

RUA SILVA PINTO NR. 303,

S. Paulo

TELEF. 5-2661.

LIETUVI INTELIGENTE!

Ar jau buvai **VALIUKO LUIZ BARE**

„RIO BRANCO“?

Jei nori linksmai praleisti liūdnas valandas, užėikit
tyčia. Švarus, greitas ir mandagus patarnavimas.

Meilūs šeiminkai,

Gražios padavėjos

Sukasi aplinkui,

Sukas tartum vėjas.

Žavėtinas **ORKESTRAS**

ANT KAMPO RUA VICTORIA ir RUA BARÃO DO
RIO BRANCO, 468.

Seniausia lietuvių kolonijoje siuvykla „KAUNAS“

VEDAMA KAUNE DIPLOMUOTO SIUVĖJO J. ŠLIKTOS

Prie siuvyklos taip
pat turime pardavi-
mui baltinių, kakla-
raiščių, diržų petne
šių, kojinių, įvairių
galanterijoms pre-
kių ir gatavų rūbų.
Čia paduodame kai
kurių gatavų rūbų
kainas:

Vyriskos Kelnės
Pusvilnonės medžiagos
18\$000
Geros išėginės 22\$000
Vilnonės nuo 35\$000 iki
50\$000
Darbi s brimo kelnės
nuo 6 500 iki 14\$000

Vaikams Kelnaitės

brimo nuo 3\$ iki 5\$
kostiumėliai nuo 10\$ iki 18\$
kostiumėliai vilnonės me-
džiagos mūsų pačių išdar-
bio nuo 40\$

NAUJIENA: Iš gerųjų medžiagų likučių turime
pasiv. mūsų siuvykloje mokyklinio amžiaus berni-
kams kelnaitė, kurias parduodame labai pigiai. Pre-
kės sukainuotos vitrinoje pigiau negu kitur. Užėikit
įsitikinti. Esame pasiryžę kuo geriausiai patarnauti.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 49 (Prieš S. J. Cabana stot

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São
Pauly, su daugelio metų prak-
tikos. — Blombuoja dantis
už 10\$000 u parcelana, arba
sidabru. Darbas garantuotas
Trau kia dantis be skausmo už
5\$00. Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaig
„BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su da-
žais.

Darbas greitas, sąžiningas
ir pigus. Vyksta į namus fo-
tografijų reikalais. Daro iš
fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (se
nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paul

CHIROMANTE

Mme Sedefa

Turėdama mokslo ir daugelio metų
patyrimo šioje srityje, siūlo savo patar-
navimą. Neturite pasisekimų ir esate
nelaimingas savo šeimoje arba komerc-
oje? Turite kokių nepasisekimų, kurie
jums kelia rūpesčių? Norite sugrąžin
savo draugystėn asmeni, kuris nuo jū
sų atsiskyręs? Norite pašalinti bile ko-
kią blogybę? Norite turėti geros kloties
darbe? Yra kitokių nenugalimų kliūčių?
Negaisdami kreipkitės į Mme. Sedefa,
kuri suteiks gerų patarimų. Patarimas
sąžiningas, garantuotas ir greitas. Rua
Barão de Jaguará, 1122 prie Largo Cam-
bucy. Priėmimo valandos kasdieną nuo
8 v. ryto iki 20 valandos, sekmdieniai
taip pat.

Aplankykite, kad įsitikintu-
mėte

Consulta 5\$000.

SKAITYK IR PLATINK
„LIETUVI“

UZSIPRENUMERUOKITE 1941 M

ŠIUOS LAIKRAŠČIUS:

„DIRVA“ arba „AMERIKOS LIETUVI“. Šiedu vieni iš
didžiausių ir įdomiausių Amerikos lietuvių savaitraščių. Jų
kaina metams tik 20\$000, pusmečiui 10\$000.

Visus čia išvardintus laikraščius galima užsiprenu-
meruoti per „LIETUVIO“ redakciją. Pinigus sušti „LIE-
TUVIS“ CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO, kartu pažymin-
už kurio laikraščio prenumeratą pinigai siunčiami.

Priusukite Pašto ženklų už 2\$000 ir gausite visų
aukščiau išvardintų laikraščių po vieną egzempliorių susi-
pažinimul.

Užsiprenumeruok „Lietuvi“
1941 metams

L I E T U V I S

SPORTAS

K. Činčikas-Lietuvis.

SVEIKA!

Sveika, o Tėvyne, pavasario rytą!
Su vieversio giesme, su sniego likučiais,
Artojo ir vaiko džiaugsmu nematytu,
Su pievoj purienų lapeliais gležnučiais.

Sveika, o Tėvyne, su trimitu kerdžiaus!
Su vėju gaiviuoju ir varnom prie kelio.
Su spinduliu laimės, į langus kur beldžias
Puošniųjų namų ir vargingos lūšnelės.

Sveika, o Tėvyne, pavasario naktį!
Strazdų ir lakštingalų giesme užburta, —
Est kaip valdovė žvaigždėm apsisagsčius,
Lyg tyčia klajūną vilioti sukurtai!

1939. 6. 30 d.,
Caiūby.

13 ti Metai | SÃO PAULO, 1941 m. Kovas - Marčo mėn. 21 d. | Nr. 11 (689)

Vietos lietuvių gyvenimas

Plečiamas kavos ūkis Paranos Šiaurėje

Paskutiniais metais atpigus pasaulinėje rinkoje kavai, kavos ūkis pasidarė žymiai mažiau pelningas kaip anksčiau. S. Paulo estade kavos ūkis buvo ir yra išimtinai stambių fazendierių rankose. Smulkūs ūkininkai S. Paulo estade kavos kultūra retai kur verčiasi. O kadangi paskutiniu laiku naujų kavos medelių São Paulo estade sodinimas yra įstatymais uždraustas, tai ši ūkio šaka smulkiems ūkininkams dabar visai neprieinama.

Paranos estade yra kitaip. Ten šiaurės srityje, kur yra dideli plotai kavai tinkamos žemės, vadinamos „terra roxa“, kavos ūkis smarkiai plečiasi ir jis randasi ne tiek fazendierių rankose, kiek smulkų ir stambesnių ūkininkų rankose. Didelių fazendų bendrai Paranos šiaurėje beveik nėra. Daugiausia nedidelės fazendos ir smulkūs ūkiai.

Atpigus kavai daugelis ūkininkų manė ir dar mano, kad kavos auginimas yra mažai pelningas dalykas, tačiau iš tikrųjų yra kitaip. Paranos šiaurės ūkininkai tvirtina, kad ten kavos auginimas dėl nepaprastai didelio derliaus yra viena iš pelningiausių ūkio šakų. Ir iš tikrųjų, Paranoje kavos ūkis turi labai didelę ateitį, nes S. Paulo estade daugelyje vietų yra labai sena kava, kuri duoda menką derlių. Žemė yra tiek išnaudota, kad naujų kavos plantacijų užveisti be labai didelių kapitalų neįmanoma. Gi šiaurės Paranoje, kur naujos kavos plantacijos kuriamos naujoj, neišnaudotoj žemėj iš po miško, kava duoda labai didelį derlių ir didelį pelną. Nenuostabu tad, kad daugumas naujai besikūriantių kolonistų Paranos šiaurėje tuojau stengiasi sodinti savo ūkiuose kuodaugiausia kavos.

Pažymėtina, kad ir besikūriantieji lietuviai Paranos šiaurėje stengiasi sodinti nemaža kavos.

K-as.

Lankėsi „Lietuvio“ redakcijoje

Aną dieną „Lietuvio“ redakcijoje lankėsi iš Rio de Janeiro lietuvių kolonijos žymus foto menininkas K. Vossilius.

Šventins vargonus

Kovo mėn. 23 dieną, sekmadienį, Vila Zelinoj, lietuvių Sv. Juozapo vardu bažnyčioj bus šventinami vargonai. Šie vargonai, kaip teko girdėti, bus vieni iš didžiausių São Paulo mieste. Be to, tuo pačiu metu šventins naujai statomą Sv. Juozapo parapijos mokyklą. Šian sekmadienį taip pat perkelta garsi Juozapo Šventė. Lietuviai prašomi dalyvauti kuo skaitlingiau.

Sunku parduoti namai

Daugelis S. Paulo lietuvių priemiesčiuose turi pasistatę namus, kuriuose gyvena. Pasunkėjus gyvenimo sąlygoms mieste, kaikurie lietuviai no-

ri parduoti turimus namus ir įsikurti žemės ūkyje. Tačiau dabar taip sunkus laikas, kad nelengva rasti pirkėjų. Kaikurie lietuviai savo namus parduoda už visai pigią kainą su nuostoliais sau ir tai negali surasti pirkėjų.

Darbininkas. Areštuotas lietuvis už komunizmą

Iš neoficialių šaltinių teko sužinoti, kad São Paulo policija areštavo lietuvių Kačinską Vinčą, kuris yra kaltinamas komunizme.

Pabrangus maisto produktai

Kalbama, kad dėl blogo pernykusių metų derliaus įvairūs maisto produktai dar gali pabrangti. Jei taip įvyks tai darbininkų gyvenimas pasunkės. Daugelis ir dabar sunkiai uždirba pragyvenimui ir butui užsimokėti.

Sekami svetimšaliai

Paskutiniu laiku São Paulo mieste valdžios valdininkai seka svetimšalių veikimą ir dažnai gatvėse ir šiaip viešose vietose klausinėja dokumentų. Neturintieji jokių dokumentų dažnai suimami. Iš svetimšalių reikalaujama turėti svetimšalių knygutę ir ją nešiotis su savimi.

Ir biznieriiai nusiskundžia

S. Paulo mieste yra nemažas skaičius lietuvių biznierių, kurie turi krautuves, restoranus, kepyklas, mėsūnes, smulkias įmones ir t. t. Daugelis sumanesnių ir gabesnių lietuvių biznierių nebologai verčiasi. Dėl Europos karo ir kitų aplinkybių pasunkėjęs vietos ekonominei būklei ir biznieriiai nusiskundžia, kad dabar galima uždirbti daug mažiau kaip pirma. Konkurencija didelė, mokesčiai gana aukšti, o dėl sunkaus laikotarpio žmonių perkamoji galia sumažėjo.

Pr. Kalpokas.

Skaitykime knygas

Mūsų organizacijos ir mokyklos turi nemažus knygynėlius, kuriuose yra įvairaus turinio lietuviškų knygų. Tačiau tenka pastebėti, kad lietuviai, ypač jaunimas, lietuviškų knygų mažai skaito. Reikia atsiminti, kad knyga yra geriausias žmogaus draugas. Mūsų jaunimui būtina reikia kuodaugiausia skaityti knygas, nes tai lavina protą ir sielą. Jaunimas, užuot tuščiai leidęs laiką, turėtų nuoplačiausiai naudotis mūsų knygynėliais ir skaityti lietuviškas knygas bei laikraščius.

I Delegacia dos Estrangeiros

Largo General Osorio šaukiama šie lietuviai:
Adamavičius Ana, Buinaus-

kas Stasys, Burba Jonas, Bujokas Jonas, Bujokas Monika, Baronas Pranas, Baniackas Antanas, Barysas Mikalina, Burakovas Petras, Česna Vincas, Daunaravičius Pranas, Doraškevičius Jonas, Daniellius Feliksas, Danilaitis Alfonsas, Dziedravičius Jonas, Felnerienė Ana, Grinevičius Kazys, Gildutis Petras, Garmus Simão, Gazikauskas Pranas, Grabauskas Juozas, Juodžbalis Kazimieras, Jnna vičius Paulo, Jukna Anastazija, Kurapkevičius Jonas, Kraučionas Vladas, Kairiškis Petras, Kabilckas Juozas, Klimavičius Motiejus, Macal tienė Marė, Mireckas Stasys, Milleris Bruno, Plečkaitytė Emilija, Pūkenis Jokūbas, Pučka Pranas, Paulauskas Jonas, Reckevičius Jonas, Račickienė Justina, Smolskas Julius, Sakalauskas Kazys, Strola Juozas, Stepanovas Teodoras, Skvarnavičius Pranas, Slapšinskas, Juozas, Štirvidas Peliksas, Šukevičius Benedikta, Šilingas Ona, Urbanavičiūtė Veronika, Urbanavičiūtė Ana, Vaičiulis Jonas, Zarakauskas Vinkas, Žemaitis Jonas, Žalnierukynas Juozas, Žukauskas Aleksandras, Zeglaitis Selvinas, Žemaitis Maria.

Visi aukščiau pažymėti šaukiameji asmens, ateidami į Delegacia dos Estrangeiros įstaigą, Largo General Osorio, privalo atsinešti baltus lapelius.

Šaukiameji lietuviai savo patogumo dėlei turi kreiptis į minėtas įstaigas neatidėlojant.

Šaukiame lietuviai

Svetimšalių legalizacijos reikalui į Gabinetą de Investigações įstaigą, rua dos Gusmões, 410 šaukiama šie lietuviai:

Balandis Pranas, Banis Josė, Balžentis Pranas, Buitvidas Povilas, Beličnas Stasys, Girjotas Vladas, Januškevičiūtė Elena, Juškėnas Apolonia, Jušinskas Antanas, Kazlauskas Kazys, Kumelis Balys, Kriauzta Kazys, Lukoševičius Kostantas, Lukoševičius Josė, Mickus Justinas, Mečelis Elena, Makaveckas Juozas, Mačulis Aleksandras, Novickas Izidorius, Petkus Antanas, Svobonas Vincas, Sakalauskas Juozas, Supragonis Maria, Šukevičius Petras, Vaitulionis Jonas.

Visi šaukiameji gali kreiptis darbo dienomis nuo 12 iki 5 val. vak. ir nuo 8 iki 10 val. nakties. Seštadieniais nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 4 val. p. p. Šaukiameji privalo atsinešti su savimi geltonus lapelius.

PARSIDUODA NAMAS

Ir trijų kambarių ir virtuvės su išmokėtu slypu. Kaina visai priinama.
Teirautis VILA ZELINA, RUA CINCO Nr. 5;

TAUTIEICAI

Kas norite gero biznio, skubėkite į PREZIDENTE ALTIÑO, arti stoties ir Frigorifiko, čia parduoda restoranas ir du stalai bilerų su gera fregeziija. Pardavimo priežastis, kitas didesnis biznis.
M. Kirilauskas.

Is Bom Retiro FUTBOLAS

Kovo mėn. 16 d. Bom Retiro lietuoniečiai turėjo futbolo rungtynes Juv. Cruzada Pro-Infancia sporto šventėje prieš Vasco da Gama. Rungtynių pasižiūrėti buvo prisirinkę daug Vila Anastazijos lietuvių ir kurie liko patenkinti gražiu Lithuaniajos laimėjimu 3 x 1 rezultatu. Antra komanda taip pat laimėjo tuo laimėdami dvi gražias taures.

Ateinantį sekmadienį, kovo 23 d. Lithuania turi futbolo rungtynes su Juv Esperança Saude Publica aikštėje, Bom Retiro rajone. Antrą komandų rungtynės prasidės 9 val.

STALO TENISAS

Kovo 14 d. lietuoniečiai tujo stalo teniso rungtynes su E. C. Paulistano. Kaip visuomet taip ir šį sykį laimėjo lietuoniečiai šiais rezultatais: 200 x 90, 150 x 61, 100 x 58.
Pirmoj komandoj žaidė: Kriauciūnas, Jesevičius, Barysas Godliauskas ir Urbietis.

Pranešimas

Lietuvos užsienio pašą Nr. 786, Serija OC Nr. 004824, duotą Kauno Apskritis Viršvinko, Kaune, 1939 m. balandžio mėn. 12 d. Heinrichui Kombrink, kaip pamestą, laikiyti be vertės. Radęs privalo gražinti Lietuvos Konsulatui, São Paulo, Rua Jaguaribe, 477.

Lietuvos Respublikos Konsulatas, São Paulo,

skubiai ieško Katarinos Štašienies - STACHIS. Ji pati arba kas žino kur ji gyvena, prašoma skubiai kreiptis į Lietuvos Konsulatą, rua Jaguaribe, 477 darbo valandomis. Reikalas yra labai svarbus.

Lietuvos Respublikos Konsulatas

Pranešimas

Pranešame S. Paulo lietuvių žiniui, kad nuo šių metų kovo 8 iki 13 dienos St. Vancėvičius išvyksta į Paraną ir tomis dienomis interesantų nepriiminės. Visais reikalais pas jį galima kreiptis nuo kovo 13 d. Rua Afonso Pena, 289.

Taip pat pranešame tiems lietuviams, kuriems svetimšalių legalizacijos dokumentai buvo paruošti anksčiau „Lietuvio“ redakcijoje, o vėliau pas St. Vancėvičių ir kurie yra šaukiama į Gabinetą de Investigações ar Delegacia dos Estrangeiros įstaigą, pirma negu eis į minėtas įstaigas, prašomi užėiti pas St. Vancėvičių, rua Afonso Pena, 289, kur bus paaiškinta šaukimo priežastis ir bus įduoti ty įstaigų pakvietimai (korėiukės). Be jų minėtos įstaigos interesantų nepriima ir jokių paaiškinimų neteikia.

— VATIKANO valstybėje įvesta visiems gyventojams maisto produktams pirkti kortelės. Popiežius Pijus XII įsakė ir jam tokią pat sumažintą maisto produktų kiekį, kaip ir visiems kitiems Vatikan valstybės gyventojams.

— IČANGO srityje kiniečiai smarkiai sumušė japonų kariuomenės dalis. Apie 20000 japonų kariuomenės toje srityje skubiai pasitraukė.

— PRANCŪZIJOS maršalo Petaino vyriausybė didžiausią rūpestį sudaro neokupuoti krašto gyventojų aprūpinimas maistu. Vokiečiai taip apiplėšė Prancūziją, kad įvairiose jos srityse viešpatauja tikras badas.

Tremtinio Laiškas

Daugelį lietuvių šeimų iš Vokietijos pasienio bolševikai išgabeno į Sibirą. Nemažai pateko ten ir visuomenės veikėjų, kurie atrodė pavojingi bolševikiškam režimui. Vienas tokių tremtinių parašė savo giminei Kaune laišką, kuris vėliau tapo pasijus tas į Ameriką ir čia ji perspausdinama.

„Esame dabar Sibire tarp Tohol ir Uralo upių. Klimatas čia sausas. Aplinkui kurčios stepės, kuriose nesima medelio. Iš gyvūnų čia yra tik kiškis. Malkų čia nėra ir pečius kūrename stepių žole ir karvės taukais.

Gyvename iš molio lipinto troboj. Mūsų baldai -- trys medinės dėžės ant kurių miegame, pavadoja stalą ir kėdes. Iš Lietuvos mus išvežė pabaigoj rūgpiūčio. Viso buvome 30 žmonių, kuriuos sutalpino į vieną vagoną. Gamtos reikalų atlikimui vagono grindyse buvo išpjauta skylė. Kelionė tęsėsi 14 dienų be pertraukos. Atvykus į vietą, autobusas nuvežė mus į taip vadinamą kolhozą -- sovietų ūkį.

Čia ir prasidėjo tremtinio gyvenimas. Galite įsivaizduoti kaip naujos sąlygos prislėgė mūsų širdis. Per dieną dienas maitinamės bulviene ir gabaliuku duonos. Skudurus, kuriuos buvome atsivežę baigiame išmaintyti ant maisto.

Muilas čia retenybė. Arbatos, kavos, cukraus, mielių -- su žiburiu nerasi. Mažoj krautuvėlėj laisvai galima pirkti komunistų paveikslius, vandenį stiklinę, kuri kainuoja 30 rublių. Paprastas guzikas kainuoja vienas rublis. Sykį per mėnesį atveža paprastausio tabako, kurį tuojau išgaudo.

Šiarp gyvenimas čia yra labai primityvus. Moterys ir

merginos vaikšto viename sijonėly, o krūtinė visai nuoga. Pradžioj man atrodė gana keista. Vienai neva mokytojai pastebėjau, kad pusnuogėms moterims nepridera vaikščioti. Ji man atsakė: „Nieko tokio, mes čia apsipratę“. Pamatę, kad mes buvom geriau apsirebę, mus tuojau emė klausinėti, dėl ko čia atvažiavome. Kuomet pasakėm, jog prievarta atvežė, tai jie nustebė.

Jiems buvo visą laiką katalama į galvas, jog Lietuvoj bausis skurdas ir badas ir būk mes liuosu noru čia į Sibirą atvykom. Taigi daugelis jų patys pamatė, jog bolševikų propaganda parenta melagyste. Daugelis vietinių laukia permainos ir net karo, kad pakeistų valdymo sistemą. Dirbti nelabai nori. Jie visi sako, kad nėra reikalo skubintis, nes valdžia vis tiek paims. Atrodo, kad vistiek čia stovi ant molinių kojų. Bolševikų komisarus vadina „grybais“ ir jų labai neapkenčia. Dažnai pasitaiko, kad išvežti iš kolchozų „neištikimieji“ niekadus nebe-grįžta ir apie juos nieko nebegirdima.

Oras, gyvenimo aplinkybės blogai atsiliepia mūsų sveikatai. Per kelis šimtus mylių aplinkui nėra gydytojo, nei ligininės. Labai pasiilgau Lietuvos. Daug kartų jau sapnuoju, o kai pabundu, tai pats netikiu, jog patekau į pragara, iš kurio gyvas gal nebe-grįšiu“.

— IŠ BERLYNO pranešama, kad vokiečiai iš buvusios Lenkijos Silezijos išgabeno apie 900.000 lenkų gyventojų į kitas sritis. Silezijoje vietoj lenkų dabar apgyvendinama vokiečiai atgabenti iš Besarabijos, Bukovinos ir Baltijos valstybių.

P a r e š i m a s !

Išrūpinu legalizacijos popierius ir kadrerę/4 modelo 19 tik už Rs. 36\$000. Nagaišk ilgiau išsiimk nieko nelaukdamas. Visuomet reikalinga! Tai vienintėlis dokumentas užtikrinąs jūsų darbą. Taip pat darau Gimimo Registrą be pabaudos, kiekvienam asmeniui. Civilinės vestuvės pigiausia kaina. Ir visi kiti reikalai šioje srityje.

Darbo valandos: nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais ir šventadieniais iki 12 val.

RUA DUQUE DE CAXIAS 189 sob. kampas rua Santa Eligenia.

Nerasi São Pauly gražiau vakare, kaip rua Aurora NORKAUS BARĖ.
Baras „TICU-TICU“
RUA AURORA, 304.
Nusidėtum savo sąžinei, lietuvi, jei būdamas São Pauly neužteitum į NORKAUS BRONIAUS BARĄ „TICU - TICU“